

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
In străinătate . . . . . 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Vigoarea străbună

Ce s'a putut vedea la serbările „Astrei” în Târgu-Mureș — Popor frumos, plin de vigoare, bun și ascultător — Cu asemenea popor se pot face minuni

Proaspetele serbări dela Târgu-Mureș ale „Astrei” culturale, au mai dovedit încă odată, că poporul, țărâ-nimea românească, este și rămâne ceea ce a fost totdeauna, *nație minunată*, binecuvântată de Dumnezeu cu însușiri neasemănate.

Câte nu s'au schimbat în lume dela război încoace, câte răutăți și păcate nu s'au încuibat între oameni în timpurile din urmă! Neamuri vechi și cuminți s'au molipsit de rătăcirii și păgânătăți, s'au luat la hartă frate cu frate, tată cu fiu, au răsturnat împărății, datini și rânduieli înțelepte din străbuni, și-au părăsit portul, limba, devenind mulțimi sure, răntăcioase și lascome, cari nu mai au nici o credință, nici un Dumnezeu.

Poporul nostru, bunul și scumpul nostru popor, a rămas însă și cu sufletul și cu trupul așa cum a fost, trupină sănătoasă și plină de vigoare, de care muschii cei răi și mucezeala nu prind, stricăciunea nu se leagă. Ceeace nu însemnează trupină moartă, nesimțitoare, neputincioasă de a se bucura de soare și lumină, de înșirările veacului și ale crugurilor omenești. Nu.

Unii dintre cei cari ne-am dus la Târgu-Mureș, să vedem serbările „Astrei” cu tradiții atât de frumoase în trecutul ardelănesc, aveau teamă că poporul, cu multele lui necazuri și dureri din zilele de astăzi, nu va mai grăbi prea mult la praznic de „negrețe”, unde, de obicei, după „paradă” nimeni nu-i mai are grija, de-i flămând sau setos. Și aceștia, cei puțin credincioși, amarnic s'au înșelat.

În ziua întâi a serbărilor, după masa de prânz, când soarele dulce de toamnă învăluia în străluciri aurite *Statuia Iancului* din Piața cea mare, de undeva, dintr'un afund de străzi, a început să se audă vuet de pași omenești, de copite de cai, uruit de roți, zumzet de mulțimi, glasuri de ceteri, cântece, chiuituri, lolot nesfârșit, de parcă s'au prăbușit munții din zare și cutropirea amenință întreaga firea.

Erau satele din Câmpia Ardealului, așezările de pe Niraj, Mureșul de sus

cu toate crângurile și toate olaturile lui, Valea Gurghiului, Valea Beicii, Răpele, Dumbrăvile, Stănele, toate dealurile și văile unde răsună din străbuni un fluer, o doină, și lucește în soare o închindisitură de măciucă ciobănească.

Poporul românesc, talpa țării și a neamului, frumoasa și mândra țărâ-nime ardelenească, venea să cinstească serbările „Astrei” celei bătrâne, venea să verse curaj și nădejdi de mai bine în cărturărima cea blazată, venea să trezească simțiri de frăție în „domnetul” cel învrăjbit și desbinat de patimi politice. Cortejul etnografic dela Târgu-Mureș, înșiruirea cea ca în basme a călăreților cu căciuli rotilate, pasul înaripat al „Oălușerilor de pe Oâmpie”, cei cu plete albe dar cu opinci de vrajă, coșaii cu spate late dela Teaca, plutășii dela Deda cu sapinele de oțel, ciobanii dela Gurghiu, Săcălenii cei cu cojoace de vovezozi, ne-au dovedit și nouă și străinilor, că văile și munții Ardealului cuprind puteri și energii neînchipuite, cari, ca și izvoarele de munte, curg, se învâtoresc neîncetat și nu se isprăvesc niciodată.

Energiile, puterile tainice ale nației noastre, sunt nescacate și necuprinse. Nici porțile iadului nu vor putea să ne înfrângă vreodată! Și ce minunat s'a potrivit această dovadă chiar acolo, la Târgu-Mureș, unde stăpânii de ieri și căutătorii de potcoave de cai morți de astăzi, au crezut că au un cuib nebiruit al neamului săcuiesc!

Pe lângă această sdrobitoare dovadă a energiei și a puterii străbune, poporul nostru a mai arătat la Târgu-Mureș că el nu și-a pierdut încrederea în conducătorii săi, ci sufletul său este în mâna purtătorilor de cruce și a cărturarilor cu dragoste de neam. Toate grupurile din cortej erau conduse de preotul, preoteasa, de dascălul, dascălița. O icoană mai fermecătoare credem că nu s'a văzut nici odată, ca ceata cea frumoasă și disciplinată a *Șoimilor din Sâncrațul Clujului*, aduși de d. Doctor Hățegan, în fruntea căroră, și la defilare, și la cor, și la „piramida steagului”, era figura sveltă, dulce, de

arhanghel reverendat, a Preotului Răcășanu! Iar în fruntea „Șoimanelor” sprintare, însăși blânda și sfielnică preoteasă, în acelaș port al nației, sub ochii veghetori ai părintelui-apostol.

Șoimii din județul Clujului au dat a doua dovadă la Târgu-Mureș, că poporul nostru românesc, țărâ-nul dela plug și dela coasă, dacă are conducători ca preotul Răcășanu, poate să arate cea mai înaltă istețime omenească, dând coruri și producțiuni artistice spre uimirea și a celor mai pretențioși orășeni.

Aceste dovezi au dat înțeles și au înălțat serbările „Astrei” la Târgu-Mureș, care și numai prilejind an de an asemenea manifestații, a făcut destul pentru sufletul său și al nației care o are!

Vivat Astra, vivat nația!

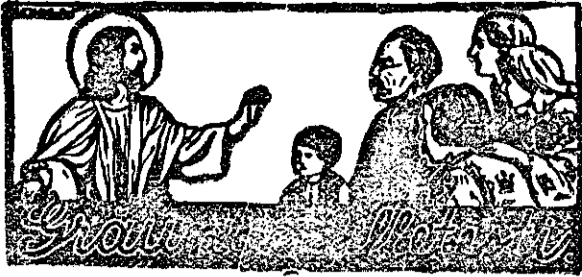
Congresul învățătorilor

În zilelele de 8 și 9 l. c. învățătorii din întreaga țară s'au adunat în mare congres la Iași. Au fost de față învățători mulți — cam 6 mii — din toate colțurile țării în frunte cu președintele lor d. D. Toni. Din partea guvernului — care în acel timp se afla la serbările dela Sarmiseghetuza — au luat parte dd. *dr. Anghelescu*, Ministrul Instrucțiunii și *Victor Iamandi*, subsecretar de stat la interne.

S'au desfășurat cu acest prilej mari serbări. S'au ținut vorbiri multe pentru M. Sa Regele și pentru Ministrul Instrucțiunii și s'au desbătut toate chestiunile cari interesează tagma învățătorilor. Tot cu acel prilej s'a făcut desvelirea unui bust marelui Spiru Haret, fost Ministru al Instrucțiunii, care s'a trudit mult în viața sa și a muncit din greu ca să înalțe cât mai sus școala românească. La desvelirea bustului a rostit frumoase cuvinte d. *Iuliu Valaori*, secretar general în Min. Instrucțiunii.

În ziua a 2-a — 9 Sept. — s'au desbătut amănunțit mai multe puncte cari privesc pe învățători, s'a hotărât ca congresul anual să se țină în fiecare an în decursul lunii Septembrie și s'a fixat ca în anul viitor congresul să se țină la Timișoara.

Manevrele militare. La manevrele armatei române din toamna aceasta vor fi concentrați ofițerii rezerviști din ctg. 1929 și 1930 precum și toți acela cari din ctg. 1920 până în 1929 nu au luat parte la nici o manevră.

Dragostea dragoste cere

*»Iară de viez acum în trup,
prin credința Fiului lui Dumnezeu
viez, carele m'a iubit și
s'a dat pe sine pentru mine».
Din apostolul duminicii 21 după
Rusalii sau cea după Înălțarea
Sfintei Cruci (Galateni 2, 16-20).*

În apostolul de astăzi ne spune între altele sf. apostol Pavel că el ou Hristos împreună s'a răstignit, iară de mai viează totuși, nu mai viează el, ci viează întru el Hristos. Ne arată așadar marea dragoste pe care a avut-o față de Isus, care l-a iubit și s'a dat pe sine pentru el. Sf. Pavel recunoaște așadar marea dragoste a lui Isus pentru noi oamenii, mărturisindu-și totdeauna și marea sa dragoste pentru Isus.

Să ne dăm seamă și noi astăzi 1) de marea dragoste a lui Isus față de noi oamenii și 2) de marea dragoste cu care-i datorăm și noi lui.

I. Cât de mult ne-a iubit Isus, nu se poate descrie.

Cu câtă gingășie a iubit el pe copiii! Pe fiul din Naïm și pe fata lui Iair îi înviază, pe atâția inși îi vindecă, iară când, fiind obosit, ucenicii ceartă pe femeile cari și-au adus copiii la Isus, le zice: »lăsați pe prunci și nu-i opriți pe ei a veni la mine, căci a unora ca aceștia este împărăția cerurilor» (Matei 19, 14).

Cât de milă i-a fost de bolnavi! Nu s'a dat caz ca venind un bolnav la Isus să nu-l vindece. Nu se uita de ce stare socială și de ce credință era, pe o formă îi vindeca pe jidovii credincioși, pe fata păgânei și pe sluga sutașului roman. Pe leproși, de cari se ferește toată lumea, el îi vindecă, atingându-i cu mâinile.

Mănâncă împreună cu vameșii și fariseii, oricât îi bagă de vină fariseii și cărturarii. Nu se sfiește a ierta păcatele curvei, pe muierea preacurvară o apără de ceice voiau să o ucidă cu pietri, pe mirii din Cana Galileii îi scutește și apără de rușinea de a nu a mai avea cu ce-și îmbia oaspeții.

Priviți la sf. cruce și vedeți-i capul încununat cu spini, mâinile și picioarele bătute cu cuie, gol de tot, așa că razele soarelui îl dogorăsc îngrozitor, întreg trupul plin de răni primite în bătăile cu sibișturile! Sub cruce preoții jidovilor, fariseii, cărturarii, soldații, slugile și poporul bătându-și joc de el! Și acel Isus nu se supără, nu-i afurisește, nu-i trimite în chinurile iadului, ci se roagă zicând: »Doamne iartă-le lor căci nu știu ce fac» (Luca 23, 34). Iată că acela care a poruncit: »iubiți pe dușmanii voștri» (Matei 5, 41), a dat cea mai strălucită pildă de iubirea dușmanilor.

Când unul dintre tâlhari s'a întors către Isus cu cuvintele: »pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția ta», Isus nu stă pe gânduri, ci ca unul care a istorisit pilda fiului răătăcit, a oii și a drahmei pierdute (Luca 15, 4-10), îi

zice numai decât: »Amin zic ție, astăzi vei fi cu mine în rai» (Luca 23, 43).

II. Cum să ne arătăm însă noi dragostea noastră față de Isus? Gândindu-ne cât mai des la moartea sa de pe cruce, pe care o sărbătorește preotul zilnic săvârșind sf. jertfă liturgică. Jertfa fără de sânge a sfintei liturghii este adevărat aceeaș cu jertfa Domnului de pe sf. cruce, cu singura deosebire că acolo și atunci Isus de fapt și-a vărsat sângele pentru noi oamenii, pe când în sf. liturghie nu și-l mai varsă. Celce jertfește și celce se jertfește însă în sf. liturghie este însuși Domnul. Sf. liturghie ne împărtășește zilnic de aceleaș bunătăți, de cari ne-a împărtășit înainte cu 1900 ani Domnul nostru Isus Hristos pe lemnul crucii. Dacă voim așadar să ne arătăm dragostea și recunoștința față de Dumnezeu, să mergem cât mai des la sf. liturghie, ascultându-o cu cea mai mare atențiune și evlavie. Prin aceasta îi arătăm lui Isus dragostea noastră, iară el se bucură nespuse de mult când vede că mai este recunoștință în oameni.

Mai trebuie să ne nizuim a plăti să ni-se slujească cât mai multe sfinte liturghii, pentru noi și pentru ai noștri, știind că o sânzură sf. liturghie este mai mult vrednică decât sute de citiri și de deslegări. Iar, la liturghiile pe care le servește preotul pentru noi, să ne împărtășim cât mai des, arătându-i lui Isus, cât de mult dorim să ne împreună cu el. Apoi, după sf. împărtășanie, să ne rugăm cam în forma aceasta: Sf. inimă a lui Isus, dă-mi mie să te pot iubi cât mai mult. Dă-mi inimă iertătoare, ca să pot și eu iarta dușmanilor mei greșele lor. Dă-mi inimă de așa ca să urăsc păcatul, dar să-l iubesc pe celce păcătuiește și să-l conduc la tine. Dă-mi dragoste cât mai mare față de tine, ca să mă pot împreuna cu tine cât mai bine și ca să pot zice și eu cu sf. Pavel: »de acum nu mai viez eu, ci viează întru mine Hristos».

În sfârșit mai avem datorința de a iubi și cinși sf. cruce, pe care a murit Domnul nostru Isus Hristos, precum cinștim mormintele părinților noștri. Părinții și strămoșii noștri ridicau în toate părțile hotarelor cruci, nu începeau și nu sfârșiau nici o muncă și nici un fel de muncă fără de a-și face semnul sfintei cruci. Să le urmăm pilda și să fugim de pocăiți sau maucări, cari își bat joc de sf. cruce. Lucrând în forma această îi vom face mare plăcere Domnului, răsplătindu-i dragostea sa cea mare față de noi oamenii, cu aceeaș dragoste, deși nu tocmai atât de mare ca a lui. Să nu uităm că dragostea dragoste cere.

Părintele Iuliu

Unire'n cuget și'n simțiri

Iute mai trece vremea. Șasezeci și șase ani s'au scurs și s'au perândat de când România Mare nu e mai mult vis, ci adevăr, fapt îndeplinit. Fiii aceleiaș mame, întâlniți, și-au dat mâna, și astăzi, iată-i adăpostiți la acelaș sân cald, sub acelaș acoperământ și împreună în aceeaș grădină. Tinta ce de atâtea secole neamul nostru o visa și gândia, iată-o ajunsă și împlinită, iar lacrimile durerilor de veacuri, astăzi prefăcute în bucuria unui întreg neam. Căci:

*»Câte lacrimi s'au vărsat
De-al nostru scump popor,*

*Toate'n cântări s'au preschimbat,
Și de jale și de dor».*

Suspiniurile amare și gemetele dureroase ale blândului nostru popor român sub apăsarea și jugul dușmanului barbar au stors mila Tatălui ceresc, care slobozenie ne-a dat. Și:

*A sosit ziua dreptății,
Sfânta și a libertății,
Tot creștinu' înveselește
Neamul nostru 'ntinerește.*

Și acum. Trăim vremuri mari și nespuse de frumoase. Avem o țară cum alta nu-i. Suntem mulți la număr. Avem pământ bun. Șesuri întinse și mănoase, cari dau pâine, izvoare cu ape limpezi cristaline, dealuri și coline frumoase și bogate; munți cu avuții, codri mari și falnici, lucruri scumpe și de toate.

Dar pe lângă acestea ne mai trebuie ceva. Aici să ajungem. Ne trebuie o unire sufletească. Ne trebuie o unire în cugete și'n simțiri, ca prin aceasta sfântă unire să putem întări țara, ce vitejia urmată de jertfa celor apuși și-a dat-o și hărăzit-o.

Datoria oamezilor luminați este unirea într'un gând, cu toții la un loc. Mințile celor luminați dinaintea noastră erau îndreptate spre unire, care nu-i altceva decât putere. Și de fapt așa este. Căci un rău cu cât are mai multe părșic, cari se varsă în el, cu atâta este mai mare și puternic, și oricât ar fi iezătura de mare, tot o revarsă și trece peste ea. Și noi românii, cu cât ne vom uni-sufletește, cu atâta piedecile ce ni se pun spre a nu putea întări țara vor fi mai ușor de înlăturat. Numai prin unire vom putea pune temelii solide țării noastre scumpe, la care atâția priveac cu coada ochiului. De ce s'o luăm unul în dreapta, altul în stânga? De ce unul hăis? și unul cea?

De ce preotul să nu lucreze în unire cu învățătorul? De ce notarul, ori alt intelectual, să nu meargă acelaș drum cu preotul și învățătorul? De ce oficialii funcționari și slujbași? De ce fruntașul luminat să nu deie sprijin preotului și învățătorului? De ce să nu apuce pe aceeaș cale cu el? Ori tu tinere cărturar? De ce să nu te alături la ei? De ce să nu conlucrăm toți la fel? Au doară nu suntem fiii aceleiaș țări? Nu suntem toți români? Nu ne iubim țara? Nu voim înălțarea ei? — Socotesc că da! Ba mai mult socotesc, că unirea sufletelor pentru înălțarea țării este ceva ce se poate înlăturat. Să căutăm dar și să îndreptăm numai pașii noștri pe aceeaș cale, să căutăm a face prin unirea noastră stâncă de granit de care orice valuri tulburi s'ar izbi să nu o sfarme, ci acelea să se imprăstie, ca astfel neamul și țara noastră să ajungă la înălțime sus, sus acolo unde-i este menirea.

De închiere mai am o vorbă și către tine, frate sătean și plugar creștin și român, care până mai ieri ai trăit o viață sbuciumată, și ai avut o grea soartă: Ascultă ce-ți spun cei mai luminați la minte, ascultă sfaturile și îndemnaurile lor, ca astfel să ajungem și să trăim viața cea adevărată, lăudând și preamărind pe Domnul, căci:

*»El ne-a fost din veci părinte și stăpân,
Nici de astăzi înainte, n'o să uite pe Români!»
Florin Găvrilașu
protopop unit*

Ceapa întinerește

Un învățat rus dela Harkov, spune că ceapa este o mâncare foarte bună și dătătoare de putere. Oamenii cari mănâncă multă ceapă sunt plini de vleață, parcă întinerec. Ceapa e lesne și crește ori unde. De aceea ori cine să mănânce ceapă cât mai multă.

"Astra" culturală în congres anual la Târgu-Mureș

Frumoase vederi cu porturi și obiceiuri românești. Cuvinte pline de învățături folositoare

Târgu-Mureș, 8-9 Sept.

Vechia societate culturală "Astra" și-a ținut în anul acesta adunarea generală anuală în orașul Târgu-Mureș. La acest mare praznic al neamului, a fost de față multă și aleasă lume. Cărturari din toate colțurile țării: din Ardeal, din Maramureș, din Vechiul Regat, și chiar și de pe valea Nistrului, din îndepărtata Basarabia. Au fost apoi de față mulți țărani. Din satele apropiate și mai îndepărtate. Până în apropierea Clujului a fost ascultată chemarea "Astrei". Multe sate din jud. Cluj au bătătorit lungul drum până la Târgu-Mureș, ca să-și arate portul și obiceiurile frumoase pe cari le-au păstrat în decursul veacurilor în mijlocul asupririlor străine.

Și nu ne mirăm că chemarea "Astrei" a fost atât de ascultată. Căci numele ei e cuvânt vrăjit. Prin ea se exprimă un trecut de suferințe ale neamului, incununoscut cu marea coroană a biruinței. În vremuri de grea restriște pentru neam, în jurul "Astrei" erau strânse toate puterile neamului și toate nădejdlile lui de mai bine. Și, trecând prin mijlocul asupritorilor, ea a știut să conducă poporul românesc pe drumul cel drept, astfel ca nădejdlile să i-se împlinească. De aceea astăzi când ea își cheamă fiil la mare praznic, răscolește întreg trecutul neamului și glasul său este ascultat.

Serbările "Astrei" din acest an mai au o însemnătate care nu trebuie trecută cu vederea. Aceasta pentru asupritorii noștri de ieri, cari mereu strigă la ei în țară și în străinătate că Ardealul li-s'a luat pe nedrept, că el este unguresc. Și se întâmplă că vine câte un străin la noi în țară, și trecând prin orașe, îi vine să spună că au dreptate Ungurii: Ardealul e unguresc. Să fi venit însă la Târgu-Mureș, să fi văzut pe străzi, mulțimea românilor dela sate. Căci dela Târgu-Mureș la Cluj și dela Cluj la Arad, sunt pline văle de mulțimea românilor. Cei mulți, cari răstoarnă brazde adânci în inima pământului nu cunosc altă limbă decât cea românească, iar în codrii nu râsună decât doina românilor.

Așa au fost serbările "Astrei" dela Târgu-Mureș din acest an. O reimpresare a sufletului neamului din marea sa trecută și o mărturie pentru asupritorii noștri de ieri, că majoritatea locuitorilor Ardealului o formează românii, din satele răspândite pe toate văle și dealurile, și nu ungurii stabiliți doar în câteva orașe mari.

Ziua întâi a serbărilor

Sâmbătă dimineața întreg orașul e îmbrăcat în sărbătoare. Drapelele naționale împodobesc multe case. Gara e îmbrăcată în verdeață și treicolor, și cercetașii cohorții "Horia", primesc oaspeții cari n-au sosit în ajun.

La ora 9 începe la cele două biserici românești din str. Petru Maior,

slujba dumnezească

La biserica unită servește p. prot. Elie Câmpeanu însoțit de p. canonic Ion Agărbiceanu dela Cluj, p. Iuliu Maior directorul școlii com. sup. de băieți din Blaj, p. I. Dredetianu și p. I. Miclea.

Sedința de deschidere

Sedința festivă a adunării s'a deschis la ora 11 în sala cea mare a marelui palat cul-

tural. Sala e luminată frumos cu becuri electrice. La masa prezidențială iau loc: *D. Iuliu Moldovan*, profesor universitar din Cluj, președintele "Astrei"; *D. Gusti*, profesor universitar din București, fost ministru al Școlilor; *P. Sf. Sa Arhierul Stan* dela Sibiu; p. prot. *Elie Câmpeanu*; *Porubski*, prefectul județului Mureș și alți membrii ai comitetului central.

În spatele mesei prezidențiale iau loc numeroși intelectuali, președinți și delegați ai despărțimintelor "Astrei", dintre cari amintim pe dd. *Augustin Caliani*, director în Minister, reprezentând Ministerul Instrucțiunii, *Octavian Goga*, *Sextil Pușcariu*, *Bogdan Duică*, *Iuliu Hațiegan*, dr. *Ioan Goia*, dr. *Marius Sturza*, *N. Ștefănescu*, profesori universitari, p. canonic *I. Agărbiceanu*, dr. *Bologa*, dr. *Comșa*, dr. *Vesean I. prefect*, *E. Dandea* primarul municipiului Tg.-Mureș, prof. *I. Bozdog* pref. Desp. "Astra" Tg. Mureș, director *I. Ciortea*, prof. *Traian Popa*, reprezentanți ai tuturor autorităților și un foarte numeros public.

Dela Blaj au fost de față dd.: *A. Lupeanu-Melin*, director, pref. Desp. "Astra" Blaj; dr. *I. Biau* vice-pref.; dr. *C. Suci*, profesor, secretar; *Iuliu Maior*, director; dr. *Augustin Popa*, profesor la Academia de teologie; profesor *Gregoriu Pădurean* și *Ioan Lupeanu șeful poliției*.

Cel dintâi a vorbit d. *Iuliu Moldovan* președintele "Astrei". Dsa a ținut un temeinic discurs despre rosturile "Astrei" în lumina unor fapte din viața poporului nostru. A amintit despre faptul că în secolime se găseseră mulți români maghiarizați; a amintit că în Banat, din pricina unor rele obiceiuri, populația descresce din zi în zi, și a atras atențiunea că în multe părți, obiceiurile, portul și cântecele bătrânești se pierd pe zi ce trece.

Al doilea cuvânt l-a rostit *Arhierul Vasile Stan* aducând salutul și binecuvântarea I. P. Sf. Sale *Nicolae al Sibiului* și a celorlalți episcopi ortodocși, asupra lucrărilor congresului.

Vorbște apoi p. prot. *Elie Câmpeanu*, salutând "Astra" în numele I. P. Sf. Sale *Mitropolitului Vasile*, a întregului Episcopat unit și a bisericii unite din Tg. Mureș.

Mai vorbește dd.: *D. Gusti*, fost ministru în numele "Fundațiilor regale", prefectul jud. Mureș în numele guvernului și al județului, *Aug. Caliani* în numele Ministerului Instrucțiunii, *Bogdan Duică* în numele Academiei Române, general *Teodorescu* în numele armatei, *Marin Ștefănescu* în numele asociației "Cultul Patriei" și al "Caselor Naționale", *Sebastian Bornemisa* în numele "Ligii anti-revizioniste", reprezentantul "Asociației învățătorilor", reprezentanta "Astrei" din Basarabia, d. *E. Dandea* primarul municipiului, Tg.-Mureș, *I. Bozdog* prof. pres. desp. "Astra" Tg.-Mureș. Seria vorbitorilor o încheie d. pref. *Iuliu Moldovan*, citind telegramele de adeziune. S'au primit între altele multe următoarele telegrame:

"Dlul președinte al Asoc. "Astra" Tg.-Mureș.

Cu adâncă părere de rău nu pot lua parte la adunarea Astrei deoarece am promis anterior să asist la congresul învățătorilor dela Iași în aceleași zile. Ministerul Instrucțiunii va fi reprezentat de cătră d. *Augustin Caliani*, director general în Minister, la această adunare a cărei desbateri importante ne interesează de aproape. Având ferma convingere că și de

rândul acesta ca și în trecut, deciziunile luate de "Astra" vor contribui la promovarea culturii românești, urând desbaterilor și adunării depline succese, Ministerul Instrucțiunii considerând marile servicii pe care Asoc. "Astra" le-a adus și le aduce desvoltării culturale ale neamului, asigură Asociațiunea de întreaga sa sollicitudine.

Ministru Dr. ANGHELESCU

S'au mai primit telegrame din partea *Mitropolitului Nicolae al Sibiului*, din partea dlui *Stelian Popescu* în calitate de președinte al *Ligii Antirevizioniste*, din partea dlui *Drăgan* prorectorul universității din Cluj, din partea *Societății pentru cultură din Cernăuși*, din partea desp. "Astra" *Petroșeni*, din partea "Asociației învățătorilor", din partea desp. "Astra" *Timișoara*, Desp. "Astra" *Arad*.

La sfârșitul ședinței s'au ales, la propunerea dlui prof. *I. Bozdog*, feluritele comisii, după care a urmat masa, (banchetul) la restaurantul Central.

Conductul etnografic și defilările

După masă toată lumea s'a adunat în fața Primăriei. Aici au luat loc conducătorii Asociațiunii, distinații oaspeți și foarte mult public, pentruca să primească defilarea satelor și a șoimilor.

Defilarea începe la ora 3 jumătate, printr'un mândru banderiu de călăreți, tineri voinici din com. *Ruși-Munți*. Urmează apoi liceul de fete "Unirea". Măndre domnițe îmbrăcate în costume naționale. Urmează *Toplița de Mureș*, care se distinge prin mulțimea femeilor în costume naționale numite *impresurtoare*.

Comuna *Voiniceni* apare cu preoții și învățătorii în frunte, și cu o frumoasă nuntă țărănească. În fruntea carului tras de patru boi, pășeste lin un moș bătrân cu plete lungi. Vine un car cu șezătoare, apoi comunele *Band*, *Grăbeniș*, *Dileul vechiu*, *Mădăraș Fănațe*, *Tirimia de Mureș*, *Lechința*, *Sân-mărtin* cu feciori și fete cari se întorc dela seceră cu grâu și cumuni în mâni.

Vine apoi comuna *Socol* cu călușeri, *Ocița*, *Lunca*, *Frunseni*, *Archiud*, *Milaș*, *Pintic*, *Băița* cu irozi, *Maiorești* cu nuntă mare, un car aduce hainele miresei, *Țăbenița Solovăstru* cu nuntă, *Adrian*, *Cașva*, *Deda*, *Petriș*, *Filea*, *Ibănești*, *Orșova*, *Hodac*, *Chierul de sus* cu șezătoare, *Habic*, *S. Mihai*, *Comori*, *Șerbeni*, *Căcuciu*, *Nadășa*, *Deleni*, *Morăreni*, *Răstoșnea*, *Săcal*, *Idicel* cu șezătoare, *Aluniș*, *Porcești*, *Râpa*, *Vătava*, *Dumbrava* cu feciori îmbrăcați oieri, *Sântu*, *Lutieriu* cu o stână și în urma ei o turmă de oi, apoi șoimii din *Suceac*, *Mociu*, *Mândăstireni*, *Aghireșu*, *Sâncraiu* și *Tg.-Mureș*.

După defilare, lumea s'a îndreptat

spre arenele sportive

Aici s'au produs cu frumoase exerciții de gimnastică și cu măndre jocuri naționale, șoimii din mai multe comune din jud. Cluj. Cei din *Sâncraiu* au făcut o interesantă piramidă în vârful căreia un "șoim" ținea un drapel iar ceilalți cântau "Pe-al nostru steag". Corul a fost condus de p. prot. *Ștefan Răcășan*.

Au mai cântat și alte comune, conduse fiind de învățătorii locali, și au cântat foarte frumos, arătând astfel că multe și frumoase lucruri se pot face acolo unde poporul ascultă de conducătorii săi, dintre cari cei mai apropiați sunt preotul și învățătorul.

În timpul exercițiilor dela arena sportivă, d. *Sextil Pușcariu* profesor universitar, ținea în sala festivă a primăriei o temeinică cuvântare despre "Perspectivele culturale", arătând cărări noi și rodnice pentru "Astra".

Seara s'a dat în sala mare a palatului cultural un bogat și strălucit concert. A cântat

corul conservatorului din Tg. Mureș, și mai multe d-ne și d-ni ca soliști.

Cu aceasta serbările din ziua întâi s'au încheiat.

Ziua II-a

Ziua a 2-a — 9 Septembrie — a fost rezervată lucrărilor membrilor Comitetului Central și a președinților de despărțăminte.

La ora 9 a. m. președinții de despărțăminte țin ședință în sala festivă a primăriei. Se face cu acest prilej două referate: unul al dlui Vasile Ilea despre „Școala țărănească” și altul al dlui dr. Ioan Bozdog despre „Organizarea cultural-economică a satelor”.

Au urmat apoi rapoartele comisiilor alese în ziua trecută, din care reese munea și sârguința pe care conducătorii „Astrii” o depun pentru atingerea scopurilor ei.

S'au vizitat apoi expoziția etnografică și muzeul istoric etnografic, unde sunt depuse multe vase, bani și alte urme găsite în apropierea Târgu-Mureșului, și din cari reese limpede că poporul românesc se află pe acele plaiuri din vremuri bătrâne, dela începuturile sale.

Festivalul țărănesc

La ora 4^{1/2}, „Șoimii Carpaților” au aranjat în sala mare a palatului cultural un prea frumos festival artistic. Amintim că „șoimii Carpaților” sunt tineri țărani din comune, instruiți cu râvnă și bunăvoință de către intelectualii conștienți lor. La Tg. Mureș au cântat șoimii din comunele Sâncraiu, Suceag, Aghireșu, Mociu și Mănăștur.

Toate punctele de cor, cântări și gimnastică au fost executate foarte bine. S'au cântat doine, cântece patriotice, și s'au făcut exerciții de gimnastică. Toaste au reușit minunat de bine.

Congresul „Astrii” dela Târgu-Mureș s'a terminat prin cântarea „Deșteaptă-te Române”. Ar fi de dorit ca să fie o învățătură, un îndemn, ca românii de pretutindeni să se deștepte și să facă coruri, să cultive jocuri și porturi naționale, așa cum au făcut-o cei cari au defilat pe dinaintea conducătorilor „Astrii” la Târgu-Mureș, în zilele de 8 și 9 Septembrie.

Un nou mucenic al spovedaniei

În anul 1582 orașul Anvers din Belgia era ocupat de calvini. Principele de Orania, un dușman de moarte al regelui Filip II. din Spania, a cinstit orașul principelui de Anjou, unui fiu al regelui Franței. De aceea regele Filip II. a făgăduit că va da aceluia, care-i va aduce capul principelui de Orania, un foarte mare dar, în bani de aur. Un negustor din Anvers s'a hotărât să câștige acest premiu, însă n'a voit să ucidă cu mâna sa proprie pe principe, de aceea a rugat pe o calfă de a să-l omoare el în schimbul unei frumoase sume de bani.

Înainte de a merge să înlăptuiască omorul, Ioan de Jauregui a trecut pe la călugărul dominican Anton Temmermann — care trăia la Anvers ca privatier, fiindcă avusese ceva ceartă cu superiorii săi din mănăstire — și s'a spovedit la dânsul. A mers apoi la principe, ca să-l omoare, dar n'a isbutit decât să-l rănească, pentrucă garda l-a prins și l-a omorât pe el.

Din hârtiile găsite la el s'a văzut, cu cine avusese el legături. Poliția i-a prins pe toți și i-a bîgat în temniță. Unul dintre aceștia a mărturisit că ucigașul fusese înainte de încercarea de omor la pâr. Temmermann, care era un bun prieten cu stăpânul său negustorul. Pâr. Temmermann a fost deci prins numai de

cât și chinuit îngrozitor ca să spună ce știe despre ucigaș, iar fiindcă n'a voit să mărturisească nimic din spovedania făcută, a fost osândit la moarte și omorât într'un mod îngrozitor, împărțindu-i-se trupul viu în patru părți.

Iadată după aceea calvinii din Anvers au scris o carte despre pâr. Temmermann, în care spuneau că acest călugăr ar fi mărturisit în fața chinurilor săi, nu numai că a știut despre omor, ci că i-ar fi dat chiar sfat ucigașului, cum să-l răpună mai ușor pe principe. Bietul pâr. Temmermann a rămas cu această pată pe el, până în anul acesta, când călugărul dominican De Mayer a tipărit o carte în limba franceză, în care a dovedit, pe baza scrisorilor rămase din acest proces, că toate cele scrise de calvinii de pe atunci sunt minciuni ordinare și că tocmai de aceea a fost chinuit și tăiat în patru bietul călugăr, pentru că n'a voit să spună nimic din spovedanie. Așadar pâr. Temmermann n'a fost un trădător, cum spun calvinii și se susținea până acuma de toți necredincioșii, ci un mare mucenic al spovedaniei.

Ordul călugărilor benedictini a și cerut dela sf. Părinte al Romei, să înceapă procesul de beatificare a pâr. Anton Temmermann, al cărui cap se păstrează până astăzi în mănăstirea călugărilor benedictini din Anvers. „L'Osservatore Romano”, ziarul oficial al sf. Părinte dela Roma, crede că pâr. Temmermann va fi declarat sfânt nu peste mult.

Se plâng evreii de asupririle creștinilor

Un arhieru polonez le răspunde, întorcând foala, vorba din popor: „Zi-mi mamă gușată!”

Înainte cu câteva săptămâni s'au prezentat la cardinalul și arhiepiscopul catolic al Varșoviei (capitala Poloniei) Kakowski o delegație a rabinilor evrei din Polonia, cu rugarea să binevoiască a da o pastorală către credincioșii catolici din Polonia, ca aceia să nu-i prigonească pe evrei.

Cardinalul Kakowski le-a răspuns că nu poate aproba nici un fel de prigonire, fie că vine din partea creștinilor, fie că vine din partea evreilor. Conflictetele dintre popoare și dintre cetățenii unei țări trebuie împăcate pe baza moralei creștine.

„Mă folosesc însă de acest prilej pentru a vă arăta că mi s'au înaintat mai multe plângeri despre atacurile evreilor împotriva creștinilor. Iată și câteva pilde. Ateismul sau tăgăda lui Dumnezeu, batjocorirea credinței și a preoților este condusă de evreul David lablonski, care scoate două ziare în acest scop, unul pentru cărturari și altul pentru țărani. Redactorii și proprietarii altor gazete cari apar, fie în limba polonă, fie în evreește, și cari își bat tot atât de mult joc de biserică, sunt tot evrei. Am fost silit să rog mai de multe ori autoritățile că să nu mai permită batjocorirea lui Isus.

El de dorit ca evreii, cari atât de bine își știu apara interesele lor, ori de câte ori le sunt atinse, să fie de aceeaș părere și când e vorba de apărarea celorlalte credințe.

În sfârșit nu pot să nu vă amintesc că toate pornografiile (scrierile porcoase) de cari e plină acuma țara, sunt scrise și răspândite aproape numai de evrei.

Tocmai fiindcă v'ați întors la mine ca să vă apăra, nu pot să nu vă rog și eu pe D.-Voastră, să faceți tot ce vă stă în putință ca să nu se mai continue cu astfel de lucruri din partea D.-Voastre, și eu atunci sunt sigur că voi putea opri antisemitismul (goana împotriva evreilor) care a pornit din Germania și se întinde și la noi”.

Razele morții

Câțiva ingineri americani au născocit un fel de raze, cari nu pot fi numite altfel decât razele morții. Cu aceste raze pot să fie uciși oamenii cari se află la o depărtare de 400 kilometri. Cu aceste raze se pot omori armate întregi, când ele sunt încă departe. Doamne ferește-ne de un războiu cu razele morții!

Stărpirea viermilor la animale

Adeseori, vara, în câte ornaș ce au animalele se fac viermi. Stărpirea acestor viermi se poate face în chipul următor: Frunze de piersec se zdrobesc bine și se amestecă cu sare. Se toarnă peste ele apă și cu aceasta se spală rana animalelor. În vreme de o săptămână viermii se prăpădesc și rana se vindecă.

Nenorocirea aeroplanului „Smaragd”

Dăm aici în chip rămășițele aeroplanului francez „Smaragd”, căzut la pământ în apropierea comunei Corbigny. Acesta a fost cel mai modern aeroplan francez. S'au prăbușit cu el 10 inși, cari te'i și-au găsit moartea prin foc, încă înainte de a ajunge pe pământ.

Groznică nenorocire din Oceanul Atlantic

Un vapor a fost trântit în mijlocul valurilor — Zeci de călători pradă valurilor și flăcărilor — Vânătoarea rechinilor (pești mari) după călători

În Vinerea trecută s'a întâmplat în largul Oceanului Atlantic, aproape de coasta Americană, o mare nenorocire cum de mult nu s'a mai pomenit. Un vapor a fost trântit, la o depărtare de 8 mile de uscat. Flăcările s'au întins cu o repeziune uimitoare, cuprinzând întreg corpul vaporului. „Vaporul părea un rug aprins” spunea unul care l-a văzut din depărtare.

Vaporul amintit era american și făcea drumul între New-Jersey și Havara. Ultima oară a plecat înainte cu 7 zile. La sosire se aflau pe vapor 240 de marinari (cu ofițeri cu tot) și 318 călători.

Cum s'a aflat despre nenorocire.

Vapoarele au semnalele lor prin care anunță lumii prin telegrafie fără fir că sunt în pericol. În cazuri de acestea ele trimit lumii trei cuvinte: S. O. S. Toată lumea știe atunci că un vapor se află în mare primejdie în mijlocul valurilor.

Așa a fost și acum. Vapoarele dela țarm și din apropiere au primit semnul S. O. S. și îndată au plecat într'acolo ca să dea ajutoarele de lipsă. Ajunși lângă vapor au văzut lucruri înspăimântătoare. Vaporul era un foc uriaș. Din mijlocul flăcărilor mai sărea în largul valurilor câte un nenorocit de călător, crezând că va scăpa cu viață. Alții luptau cu furia valurilor. O fată a fost arsă de vie pe când încerca să scape un copil.

Despărțiri dulcose

În momentele când s'a dat alarma că vaporul e cuprins de flăcări, s'au deslegat imediat bărcile de salvare pe cari trebuie să le aibă fiecare vapor. În bărci se urcă mai întâi copiii și femeile și numai pe urmă bărbații. Spun unii cari au scăpat că s'au produs cu acest prilej lucruri jalnice de tot. Bărbatul despărțindu-se de soție, părinții de copii. Primii rămânând pe vaporul cuprins de flăcări, ceilalți plecând în marea largă a apelor.

În luptă cu valurile

Un bărbat și cu soția sa s'au aruncat în mijlocul valurilor în momentul când vaporul era în flăcări. Astfel au străbătut înot timp de 6 ore până au ajuns la țarm, cu puterile sleite. Când au ajuns la țarm, au fost atât de oboșiți încât nu mai puteau scoate nici un cuvânt. Au fost duși, aproape morți la spital.

O femeie înnebunește

O femeie a sărit în apă cu un copil mic în brațe. S'a trudit din greu

ca să nu se înece. În cele din urmă a fost prinsă de niște marinari cari au urcat-o într'o barcă. Aici, bucuroasă, și-a desfăcut copilul dela piept. El însă murise. Atunci femeia a înbunit de durere și a aruncat copilul în apă. După câteva minute a murit și ea.

Vânătoare de oameni

Căpitanul unui vapor care a plecat în ajutorul celui aprins, declară că a văzut trei rechini (pești mari) cari prindesau oamenii din mijlocul valurilor și-i trăgeau spre fundul mării.

Ce declară o fată care a scăpat de nenorocire

O domnișoară numită Renée Capote, fiica vice-președintelui Cubei, era pe vapor în momentul nenorocirii. Ea a scăpat cu ajutorul unei bărci. Iată ce declară ea despre nenorocire:

„M'am deșteptat din cauza zgomotului, și am ieșit imediat din cabină. Flăcările care cuprinseseră toată puntea și coridoarele m'au silit însă să mă reîntorc în cabină, pe jumătate înăbușită de fum. Credeam că mi-a sunat ultimul ceas. Orice ieșire din cabină mi-era tăiată. Din fericire, un marinar a spart cu o rangă de fier geamul rotund al cabinei și m'a ajutat să cobor pe punțile inferioare ale vaporului unde așteptau bărcile de salvare. Vaporul părea o făclie uriașă, arzând din toate încheieturile.”

E interesant că înainte ca vaporul să fie trântit, comandantul său, căpitanul Wilmont a avut un atac de inimă și a murit.

Pagubele uriașului foc se ridică la 3 milioane dolari. Dintre călători și marinari 425 au fost scăpați. Ceilalți s'au îneceat sau au fost arși.

Ședința comitetului executiv a partidului național-țărănesc

Duminea trecută s'a început la București ședința comitetului executiv a partidului național-țărănesc. Această ședință a fost de multă lume și cu mare interes așteptată, deoarece în decursul ei avea să se producă o lămurire a situației încordate dintre unii membrii ai partidului.

Ședința s'a deschis în localul clubului din București, unden'au voiesă între decât președinții de județ, delegații lor și membrii comitetului central. Nici gazetarii n'au voie să între deoarece se vor discuta chestiuni familiare și ca în orice familie, poate se discută și lucruri cari nu-i bine să se audă afară de cei de casă.

Au luat parte toți „cei chemați”. A venit și dl Iuliu Maniu și dl Vaida-Voevod. Atât la sosire cât și la plecare, cei doi bărbați ai țării au vorbit prietenește împreună mai mult timp.

S'au ținut în prima zi două ședințe. Una de două ore înainte de masă, și alta de 5 ore după masă. În ședința de după masă toți vorbitorii s'au ocupat de politica dlui Iuliu Maniu. Astfel dd. Mirto, N. Costăchescu și V. Rădulescu-Mehedinți. Au vorbit apoi dd. Iuliu Maniu și Vaida-Voevod.

La urmă a luat cuvântul d. I. Mihalace președintele partidului național-țărănesc, arătând drumul pe care trebuie să meargă partidul. Dd. Maniu și Vaida s'au declarat de acord cu propunerile pe cari le-a făcut șeful partidului.

Cu aceasta ședințele primei zile s'au terminat, rămând ca ele să continue încă.

Măreața serbare dela Sarmiseghetuza

În Duminea trecută — 9 Septembrie — s'au desfășurat serbări mărețe în com. Grădiște din jud. Hunedoara. Pe locul acestei comune se afla odinioară cetatea lui Decebal *Sarmiseghetusa*, pe care mulțimea anilor a îngropat-o cu totul.

Mai multe echipe de studenți dela toate universitățile din țară, conduși fiind de un profesor universitar, au început să desgroape această cetate prin care a trecut și împăratul Traian, au început să desvâlue acest colț din trecut unde s'au întâlnit cele două popoare puternice de odinioară, Dacii și Romani. Săpăturile au început de mai multă vreme. În cele din urmă s'a dat de urma unui mare amfiteatru (loc pentru circuri și teatre) care cuprindea în el peste 12 mii de persoane.

Începutul săpăturilor la acest amfiteatru s'au făcut în Duminea trecută de față fiind *M. Sa Regele, A. S. R. Voevodul Mihai*, membrii guvernului, în frunte cu d. primministru Tătărăscu și multă lume din toate colțurile țării. Au fost de față 50 de mii de țărani din satele învecinate și unii dela mari depărtări.

M. Sa Regele împreună cu suita au sosit la locul serbărilor Sâmbăta seara. Duminea dimineața au plecat spre locul unde încep săpăturile. Drumul e presărat cu flori și cu porți de triumf iar pe de amândouă laturile e străjuit de mulțimea zecilor de mii cari aclamă neîntrerupt pe *M. Sa Regele* și pe *Voevodul Mihai*.

La locul săpăturilor s'a ridicat o frumoasă tribună în care iau loc înalții oaspeți. Au rostit apoi frumoase cuvinte dr. Miocu prefectul jud. Hunedoara, d. primministru Tătărăscu, d. prof. universitar Daicovici conducătorul studenților, și studentul Crișan, preș. stud. din jud. Hunedoara. Toți și-au îndreptat cuvântările spre trecutul îndepărtat când aceste plaiuri erau locuite de Daci, și în acel ținut se înălța falnică Sarmiseghetuza, leagănul obârșiei noastre.

Ultimul a vorbit *M. Sa Regele*, care a preamărit trecutul prin frumoase cuvinte și a lăudat fapta acelora cari se străduiesc să reinvie un loc cu un tre-

out atât de însemnat pentru noi. A coborât apoi din tribună și s'a îndreptat spre locul unde vor începe săpăturile. Ajuns aici, ia în mână un târnăcop și dă prima lovitură, semn că săpăturile s'au început.

A urât apoi spor la lucru studenților și, în uralele mulțimii, a plecat în automobil la Hunedoara.

Cel mai bătrân primar. Primarul unui oraș din Franța a împlinit de curând 91 de ani. Se crede că e cel mai bătrân primar din lume.

Catedrala sf. Sofie va fi transformată în muzeu. Guvernul Turciei a hotărât să transforme vestita catedrală sf. Sofie din Constantinopol în muzeu național, în care se vor depune toate comorile Imperiului bizantin și ale imperiului turcesc.

Sfințirea unui monument la Cut. Cu cheltuiala dlui dr. Iuliu V. Albin din Zlatna, s'a ridicat în ziua de 2 Sept. a. c. în comuna sa natală Cut, un frumos monument la mormintele strămoșilor săi. S'a slujit cu acest prilej o slujbă dumnezească de către M. O. D. protopop Ioan Simu din Sebeșul Săsesc și preotul local pâr. Iosif Cuteanu. Pentru credincioșii comunei acest fapt a fost o adevărată sărbătoare.

Iarăși o vindecare la Lourdes. Servitoarea Maria Raedt născută în anul 1913 a fost bolnavă de răunchi și begică. Doctorii i-au declarat boala incurabilă, că adică, după știința omenească de astăzi, nu se poate vindeca. Cu încredere deplină în Preacurata Vergură Maria, blata Maria Raedt a sosit în ziua de 25 Mai 1933 la Lourdes, unde s'a vindecat deodată în mod minunat. Medicii au declarat-o vindecată deplin. Așadară iată o nouă minune a Preacuratei!

Dela Camera de Muncă din Arad. Comisia Interimară a Camerei de Muncă din Arad aduce la cunoștință celor interesați că, în conformitate cu regulamentul legii electorale, a afișat listele provizorii în localul primăriei orașului Blaj, unde se pot vedea în orele oficiale până la data de 15 Septembrie.

Unde se găsesc mai mulți oameni. Biroul internațional al recensământului din Geneva, a anunțat că pe globul pământesc iocuesc 2 miliarde 13 milioane de oameni. Populația cea mai deasă se găsește în Cochinchina unde locuesc 864 de oameni pe km. patrat. Vine apoi la rând Rodos cu 644 și Portorico cu 463 de locuitori pe km. patrat.

Câți Evrei au fugit din Germania. De când Hitler conduce frânele Germaniei, au fugit din țara sa vre-o 70 de mii de Evrei. Așa s'a constatat la congresul pe care Evreii din întreagă lumea l-au ținut nu de mult la Geneva.

Unde exportăm. Dintre țările cari cumpără mai multe cereale este și Germania. În timpul din urmă au venit din această țară multe cereri pentru orz, porumb și mai ales fasole.

Cum se judecă în alte țări. Pe un munte din Austria a fost omorât în săptămâna trecută un călător împreună cu stăpânul casei. Criminalii — doi inși — au fost prinși și ei au declarat că au omorât ca să jefuiască. S'a format imediat un tribunal excepțional care a condamnat pe unul dintre criminalii la moarte iar pe celalalt — fiind minor — la 10 ani închisoare. Cel condamnat la moarte a fost omorât imediat.

Otto de Habsburg se va logodi cu fiica regelui Italiei. Prințul Otto, feciorul fostei împărătese Zitta, se va logodi în curând cu fiica regelui Italiei. Așa se vorbește în anumite cercuri oficiale. În legătură cu aceasta, scriu unele ziare că a izbucnit un conflict (neînțelegere) între regele Italiei și primministrul său, Mussolini. Căci Otto de Habsburg vrea să ajungă pe tronul Austriei. Regele Italiei s'ar învoi la aceasta, Mussolini însă nu vrea nici decăt.

O pasăre, factor postal. Un vânător din Brăila a împușcat zilele trecute o pasăre, care avea legat la picior un inel. Pe inel erau săpate câteva litere și orașul Moscova. Vânătorul a dat pasărea comisarului dela poliție care a început cercetări.

Advocații în grea încurcătură. În urma crizei care bântue de vreo câțiva ani încoace, advocații au avut poate de suferit mai mult decât oricare alți profesioniști. Căci atunci când n'ai ce mânca și-ți bate perceptorul la ușă, nu-ți prea arde de advocați. Din cauza lipsei în care se află, 74 de advocați din Timișoara nu și-au putut plăti cotizațiile către barou (așa se numește societatea advocaților). Din acest motiv ei au fost șterși din barou, așa că nu vor mai putea funcționa ca advocați.

Sămănatul grâului. Ministerul Agriculturii a trimis tuturor prefecturilor din țară câte o circulară cu privire la sămănatul grâului. Prin ea se dau sfaturile amănunțite în ce privește sămănatul. Se va sămăna astfel, numai grâu treerat și tratat (spălat cu soluție de piatră vânăată). Astfel țărani vor fi siguri că, în urma sămănatului, vor avea cules îmbelșugat.

Un rămășag fără noroc. Un muncitor dintr'o comună de pe malul Nistrului a făcut rămășag cu alți prieteni că va sări îmbrăcat în râu și va ieși teafăr afară. Prima parte a rămășagului a îndeplinit-o. A sărit îmbrăcat în râu, dar afară n'a mai ieșit. A luat-o în jos, spre mare, mâncare peștilor.

Unde sunt comorile lui Napoleon. Se vorbește mult în timpul din urmă în Polonia că în fundul unui lac s'ar afla comorile fostului împărat al Francezilor, Napoleon I. Ei le-ar fi pierdut aici în timpul când trecea spre Rusia cu care a avut un mare războiu. Proprietarul lacului n'a voit să sece lacul. Într'o noapte însă, el a surprins pe mai mulți săteni încercând să caute comoara. Ei au fost prinși și înalțați tribunalului.

Două avioane se ciocnesc în aer. În Italia, s'au ciocnit săptămâna trecută, deasupra Romei, două avioane. Unul dintre piloți a sărit cu parașuta scăpând astfel de moarte. Avionul său a mai sburat încă câțiva timp prin aer, s'a lovit apoi de turnul unei biserici sfărâmându-se complet. Pilotul celuilalt avion s'a prăbușit, rămânând mort pe loc.

Un vestit bandit din Jugoslavia împușcat. La sfârșitul săptămânii trecute a fost împușcat în Jugoslavia un floros bandit, despre care se vorbeau lucruri minuate de tot. Acest bandit, numit Babeici, se ocupă cu a-

ceastă meserie din timpul războiului, când avea doar 16 ani. De atunci a făcut o mulțime de jafuri și omoruri. Numai la el în comună a omorât 18 oameni. De vre-o câțiva ani nu s'a mai auzit nici o veste despre el. Locuitorii vorbeau că și-a făcut avere mare și a trecut la noi în țară, la București, unde și-a cumpărat palate și trăiește ca un boier. Iată însă că în loc de palate el a venit din pădure. Un țaran l-a ochit bine și l-a trimis în lumea cealaltă.

Și-a răpît iubita. Un turc de 17 ani din Techirghiol iubea o fată până la nebunie. Fata însă nu-i prea purta grija. Într'o noapte, tânărul turc a intrat în casa fetei, a luat-o în brațe, și cu toată opunerea fetei a scos-o în stradă și a urcat-o în mașină. A dus-o apoi într'un sat vecin unde locuia el. Frații fetei au prins însă de veste și s'au luat după hoj însoțiți de jandarmi. L-au găsit în sat la el, i-au luat fata și în schimb l-au aruncat la închisoare unde va aștepta judecata pentru furt de fată.

Câtă apă cuprind ghețarii. Dacă s'ar topi munții acela uriași de gheață, cari se găsesc la cei doi poli ai pământului, (polul nord și sud) ar crește apa mărilor și a oceanelor cu încă 50 de metri înălțime. Toate porturile și orașele din apropierea mărilor și oceanelor ar fi înecate în acest caz.

O femeie înnebunește de durere în urma morții fiului său. Femeia Ana Borcea din com. Ludoș (jud. Sibiu) avea un singur fiu în vârstă de 18 ani. În ultimul timp băatul s'a îmbolnăvit de tifos și a murit. Femeia s'a supărat atât de tare pentru această nenorocire, încât a înnebunit. A început să umble pe străzile comunei, așa nebună, jeliindu-și fiul. A intrat apoi într'o măcelărie și, cu un cuțit, și-a tăiat gromazul. Femeia a încetat din viață, în chinuri groaznice.

Cel mai înalt om din lume se spune că ar fi coreanul Chin Tu Cuel. E în vârstă de 29 de ani și are o înălțime de 274. El se află de prezent la un târg din Peking unde face bani frumoși, arătându-și înălțimea târgoveților.

† Dr. Ioan Pantea avocat, fost primar al municipiului Târgu-Mureș, fost senator, vicepreședintele organizației partidului național-țărănesc din jud. Mureș, decorat cu ordinea Steaua României în gr. de ofițer și Coroana României în gr. de ofițer, a încetat din viață, după o boală scurtă, în seara zilei de 3 Sept. 1934, în etate de 56 ani. A fost înmormântat cu pompă deosebită Joi în 6 l. c. Pe drumul mormântului a fost însoțit de multă și aleasă lume, prieteni și cunoscuți din Tg.-Mureș și din alte localități. Serviciul religios l-a săvârșit pâr. protopop Ilie Câmpeanu înconjurat de 18 preoți. La trista înmormântare a luat parte și dl Iuliu Maniu. — *Fie-i partea cu dreptii!*

Care pâine e mai bună: cea albă sau cea neagră

Mulți săteni și mai ales sătence spus, că pâinea cea albă e cu mult mai bună ca și pâinea cea neagră, țărănească. Aceasta este o mare greșală. S'a dovedit, că pâinea neagră e cu mult mai bună și mai hrănitore ca și cea albă. Un doctor englez, pentru a dovedi acest lucru, a făcut următoarea încercare: vreme de 50 de zile a hrănit câți-va câini numai cu pâine albă și alți câți-va câini numai cu pâine neagră și apă. Și după 50 de zile, câinii hrăniți numai cu pâine albă au murit toți, iar câinii hrăniți cu pâine neagră, au trăit toți, s'au îngrășat și s'au făcut frumoși. Așadară fiecare poate vedea care pâine e cea mai bună.

Culesul poamelor

Dela Ministerul de Agricultură s'au trimis mai multe grupe de pricepători, prin satele din ținuturile cu pomi mulți, să iavețe pe oameni cum să culegă poamele. Este un gând foarte bun, care de bună seamă va aduce mare folos.

Se știe, că sătenii cei mai mulți, când vine culesul poamelor, fără nici o grijă, năvălesc asupra pomilor, bat crengile cu parul, aruncă după poame cu pietrii și cu ce le vine la mână, ori scutură pomii cu putere mare, căzând poamele pe jos și lovindu-se așa de tare, că nu se mai pot păstra.

Acesta e cel mai mare rău ce se poate face pomilor, căci multe mlădițe tinere se rup, iar coaja încă crudă a mlădițelor se rănește și se slăbește. În rânile acestea vor pătrunde tot felul de boale, cari pe încetul vor slăbi și nimici întreg pomul.

Poamele lovite, nu se mai pot păstra. Se strică repede. Se pot vinde cu greu și numai cu un preț foarte scăzut.

De aceea ori cine are poame de cules, să fie cu cea mai mare băgare de seamă. Să culegă poamele când sunt bine coapte. Poamele ce se culeg înainte de coacere, pierd diu greutate, căci multă apă din ele se evaporază, dar se pot și strica, fiindcă n'au putut să se desvolte bine. Poamele ce se lasă pe pom să se coasă bine, facă pierd o parte din apă, dar fiindcă sug și mai departe materie hrănitoare, devin tot mai grele, iar materia zaharoasă din ele încă se tot lamulțește, devenind tot mai dulci și mai fragede.

Merele și perele vâratice se pot culege cu vre-o 4—5 zile înainte de coacerea deplină, altfel devin mălățe sau trec în putrezire. Poamele târzii, iernatice se culeg numai când sunt deplin coapte.

Culesul poamelor se face numai pe vreme frumoasă, când poamele sunt svântate. Nu e bine să se culegă poamele pe rouă sau îndată după ploaie, căci au umezeală prea multă, care înlesnește putrezirea.

Semnele de pe cari se poate cunoaște când trebuie culese poamele sunt: codițele se desprind cu înlesnire de pe mlădițe; deși sunt sănătoase, încep a cădea, pe timp liniștit; simburii de mere devin ruginii, iar cei de pere se înegresc. Cireșele, vișinele, prunele și piersecile se culeg când sunt dulci, gustoase și încătva moi. Nucile, castanele și alunele se culeg când se desghioacă.

Culesul poamelor se va face numai cu mâna sau cu unelte anume potrivite pentru cules.

Cireșele, vișinele, prunele mai alese, merele și perele se vor culege numai cu mâna sau cu unelte de cules.

Piersicele, caisele, precum și perele și merele se vor culege pe încetul una câte una.

La cules, toate poamele se vor desprinde cu codițe cu tot.

Nucile se pot și scutura, dar numai după ce s'au copt deplin. Nucile bătute de verzi, se curăță rău de coaje, se pătează, mușcăiesc, miezul lor se înegrește și se sbărcește, sunt ușoare și la vânzare nu le cumpără nimeni, ori cine le cumpără, le plătește cu un preț foarte scăzut.

În anul acesta avem poame multe, cari sunt o mare bogăție. Aceasta bogăție nu trebuie să se risipească și se piară. E pagubă mare. De aceea trebuie grijite și culese cu multă băgare de seamă. Numai așa va putea să fie schimbate în bani și numai așa se vor putea vinde cu preț bun, atât în țară, cât și în străinătate.

Livezile noastre au fost dăruite de Dumnezeu cu roadă mai bună și mai frumoasă, decât livezile altor țări. Să ne facem vrednici de aceasta roadă și să nu distrugem cece Dumnezeu ne-a dăruit.

Ion Popu-Câmpeanu

Reînșănătoșirea băncilor

în urma legii conversiunii

Ultima lege dată de guvernul țării, a fost legea conversiunii, în urma căreia se așteaptă o schimbare și în acelaș timp o îmbunătățire a vieții.

Această schimbare, această nouă măsură luată a avut drept ultim scop aranjarea definitivă a raporturilor între debitor și creditor. Puse într'un mod foarte larg de lege, avem putința să beneficiem de ea, putându-ne achita datoriile în mod scăzut și într'un timp anumit de ani. Toate aceste avantaje au fost acordate de lege pentru a se crea o nouă viață comercială, industrială a tuturor întreprinderilor și cetățenilor statului nostru.

Semne de îndreptare în urma legii conversiunii apar din zi în zi, dovadă că aplicarea ei între debitor și creditor n'a întârziat să se arate, mulțumind în mod reciproc părțile.

Odată cu aceasta s'a terminat vechea și îndelungată ceartă, care ajunsese de nenumărate ori la rezultate cu totul neomenați, necreștine, la bătăi și chiar omoruri.

Debitorii și creditorii băncilor încep a se împăca.

Țara noastră are un număr de aproape 1100 bănci, după cum se dă de Consiliul Superior bancar, din care nu toate își vor putea aranja plățile din fondurile lor proprii pe care le au. Circa 900 bănci vor căuta să beneficieze și ele de legea conversiunii, acestea fiind firește mai slabe, mai mici, cari nu au mijloacele necesare acestui scop; iar restul de 200 bănci, vor fi în stare să-și satisfacă obligațiile lor din fondurile pe cari le au. De sigur că situația acestor bănci, într'un număr așa de mic, este cu mult mai bună, dispunând de fondurile necesare pentru a putea suporta sacrificiile impuse de legea conversiunii.

După cum vedem din cele de mai sus, nu toate băncile create au fost așa de puternice, ca să-și poată îndeplini angajamentele lor, iar pe de altă parte vedem lipsa de bază puternică ca ele să poată îndura toate urmele crizei prin care au trecut.

În perioada acestei crize s'a putut vedea rezistența băncilor, întocmai cum se poate vedea la corpul omenesc, suportarea unei boale; dacă corpul este rezistent, trece, suportă boala, iar dacă nu, vorba aia „dă ortul popii“; întocmai așa s'a întâmplat și cu băncile noastre în timpul acestei boale numită „criză“.

Cu mândrie trebuie să o spunem că vechiul și sinstitul institut de credit și economii, banca „Albina“ din Ardeal, a suportat într'un mod impunător criza, dovada unei conduceri cuminiți pe care a avut-o din partea conducătorilor ei, iar pe de altă parte, baza, fundamentul puternic al ei, i-a asigurat triumful frumos al rezistenței în fața opiniei publice, care nu mai știa ce să mai creadă despre bănci.

Iată-o că tot ea este aceea care în urma legii conversiunii, stă în fruntea tuturor băn-

cilor cari acoardă creditorilor ei cea mai ridicată cotă din valoarea sumelor ce se află la ea depuse.

Zic, acordă cea mai ridicată cotă, care este de 78,1% din sumele datorate de ea, pe care se obligă a le achita în decurs de 5 ani: Restul băncilor oferând cote mai scăzute.

În fața acestei situații create de legea conversiunii, și în urma aplicării ei, nu putem să avem decât numai foloase reale, cari vor îmbunătăți, vor schimba viața, renăscând creditul, siguranța, liniștea publică în bănci, cari după cum am văzut sunt reglementate într'un mod foarte strict printr'o lege.

Desigur că în urma aplicării acestor legi viața o să ia un avânt puternic, având cei mai principali factori care-i asigură credit și siguranță în afaceri. Căci creditul și siguranța este temelie puternică de piatră care dă viață îndelungată tuturor institutelor cari funcționează într'o țară, pe lângă care desigur că și cetățenii ei vor beneficia într'un mod simțitor, îmbunătățindu-le și starea lor.

Olimplu I. Barna

Demonstrațiile de arături cu pluguri Reșița, aranjate de Secția Agricolă Blaj

După cum s'a anunțat la timp, Secția Agricolă a organizat în câteva centre din județ, încercări de arături cu pluguri dela Reșița marca (semnul) „Cap de bou“. — Încercările s'au și făcut conform itinerarului stabilit în următoarele centre: Joi 16 August la Blaj, Sâmbătă 18 August la Dumbrăveni, 19 August Băhnea și Dicioșmărtin și Luni 20 Aug. la Iernut, fiind urmărite cu viu interes de plugari și autorități, plugurile dovedindu-se bune și ușor de mănuit, stabilindu-se de comun acord cu plugarii pentru județ 3 tipuri (se pot vedea la biroul Secției în fiecare zi).

Gândul care a căluzit Secția Agricolă să facă aceste încercări de arături, a fost desigur acela ca să dea posibilitatea plugarilor să se convingă ei singuri afară la lucru (pe locul de arături) de calitatea plugurilor fabricate la noi în țară, întrucât până acum o bună parte din agricultorii noștri erau obișnuiți să-și cumpere plugurile de cari aveau lipsă dela fabricile din Germania (Saaek, Eberhardt etc.).

Fără îndoială că până ce fabrica Reșița nu a făcut pluguri de calitatea cerută, noi n'am părținit-o ci am indemnăt oamenii să-și cumpere pluguri dela fabricile străine. Era și natural să facem această propagandă pentru produsele străine, atâta timp cât fabricile noastre nu erau în stare să aducă spre vânzare pluguri de calitate cel puțin aproape de cele străine.

E drept că mai de mult Reșița a avut pluguri scoase sub semnul „Lup“ cari nu prea erau bune, dar azi a ajuns să pună în vânzare fabricate scoase sub semnul „Ca calitate ireproșabilă din oțel bătut cu grindei și cormana de calitate și bonitatea care poate concura cu acelea din Germania. — Aceste pluguri la încercările făcute s'au dovedit a fi corespunzătoare regiunilor noastre cu diferite soiuri de pământ, mai tari, mai legate sau mai uscate, având și calitatea că sunt mai ieftine, așa că astăzi după încercările făcute atât la noi și în alte județe din țară, putem să le recomandăm cu toată tăria plugarilor noștri.

Pentru ca această stăruință a Secției să nu rămână o simplă încercare și ca plugarii cari doresc a-și cumpăra unelte (pluguri, grape, sape etc.) să poată beneficia de acest fapt, ținem să le facem cunoscut că pot să și-le cumpere prin Secția Agricolă asigurându-li-se prin aceasta o reducere de 30% din preț.

Fiecare plug ori grapă se viade pe lângă o garanție de 2 luni, când fabrica este datoare a inlozii și reprimi la dorința cumpărătorului, orice piesă stricată.

Toate comenzile se fac prin Secția Agricolă și ca atare toți cei ce doresc să procure pluguri să vie la biroul Secției, unde pot vedea și modelul ales pentru regiune.

Prețul plugurilor cu reducere de 30% este de 1.400, 1.600 și 2.200 lei plus transportul. Materialul întreg din oțel bătut (plug și rotilă).

Ing. Agr. Victor Frâncu

Congresul județan al partidului poporului din jud. Târnava-Mică

În Duminică trecută — 9 Sept. — s'a ținut la Blaj congresul județan al partidului poporului din județul nostru. Congresul a avut loc în curtea dlui avocat C. Oltean, președintele județan al acestui partid.

Au fost de față conducătorii partidului și multă altă lume — peste o mie — intelectuali și țărani, delegați și membri ai partidului din comunele din județ.

Congresul s'a ținut cu pompă mare. Fanfara organizației din Cergăul-Mic a cântat Imnul Regal și alte cântări. S'a sfințit steagul nou al organizației după care au început cuvântările.

Au vorbit dd. inv. dir. Todoran, secretarul organizației, avocat C. Oltean preș. și alți oratori. Toți au preamărit partidul de sub conducerea dlui mareșal Averescu.

S'a ales apoi noul comitet în fruntea căruia a rămas tot d. C. Oltean. S'a votat și o moțiune prin cari se proslăvesc guvernările trecute ale partidului poporului și se exprimă încredere în viitorul său.

Membrul, în frunte cu conducătorii, au trecut apoi pe »Câmpia Libertății«, unde s'au ținut cuvântări. În urmă s'a dat un banchet la restaurantul »Transilvania«.

Cărți nouă

Orologhion care cuprinde urmarea orelor și câte sunt de lipsă spre săvârșirea laudelor de toate zilele. Edițiunea a V-a. Cu binecuvântarea Exelenței Sale Înalt-preasfințitului Domn Dr. Vasile Suci, arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, Blaj, Tipografia Seminarului Arhiepiscopical 1934.

Orologhion sau ceaslov se numește cartea de rugăciune a preoților și călugărilor. Astfel de ceasloave s'au tipărit la Blaj, după cum ni se arată în acest Orologhion, de opt ori cu litere chirilice și de cinci ori cu litere latine sau străbune. Edițiunea aceasta a cincis este de toată frumusețea. Tipărit pe hârtie albă și foarte subțire, cu toate că are 644 pagini, format 18/20 cm., și este legată în piele, nu cântărește mai mult de 410 grame, adică nici o jumătate de kilogram și se poate purta ușor în buzunar.

Pe pagina a doua aflăm tipărite următoarele: »Amintirii lui Timoteiu Cipariu, celui care înainte cu una sută ani, la anul Domnului 1835, a tipărit, la Blaj, pentru folosul bisericii și al neamului, atunci întâia oră cu litere străbune, această carte«. Iară la pagina din urmă: »Au lucrat la această carte canonicul Dr. Victor Macaveiu, canonicul Ștefan Roșianu, protopopul Aurel C. Domșa, notarul consistorial Ioan Crișan, bibliotecarul Alex. Lupceanu-Melin, prefectul tipografiei Vasile Suci, culegător Ioan Spăneanu, mașinist Miron Roșu«.

Limba este cât se poate de frumoasă, de curgătoare și de românească. Psalmii sunt tipăriți în formă de poezie, așa că se văd singuratecele strofe. Tiparul este foarte frumos și citeț, cules în două culori, negru și roșu.

Cuprinde, pe lângă cele obișnuite, cum se citește psaltirea peste săptămână și cum în Paresemi, cari sunt psalmii penitențieri, cari psalmi și unde se găsesc în Orologhion, psalmul »la răurile Babilonului«, tipicul Catavasiilor și rânduiala Acatistului către P. C. Fecioară.

Cartea costă 250 Lei nelegată; legată întreagă în pânză 300 Lei, legată în piele 400 Lei. — Fiind această carte atât de drăguță și de frumoasă — cease servește spre lauda mai ales a p. canonic Dr. Victor Macaveiu, care mai mult s'a obosit la tipărirea acestei cărți, și a Tipografiei noastre — indemnăm poporul credincios să o cumpere pe seama bisericii noastre.

* * *

Canon de rugăciune către sfântul Iosif, logodnicul Preacuratei Fecioare Maria. Viața și roadele sfântului Iosif, învâdături și rugăciuni către acest mare sfânt patriarh. Publicat de Dr. Victor Bujor canonic. Ediția II-a amplificată. No. 14 din seria II pentru popor a bibliotecii din Cluj-Gherla. Tipografia »Aurora« A. Todoran, Gherla. 1934. 72 pagini, format 17/12 cm. prețul 10 Lei + 2 Lei porto postal.

Că se mare binefacere a fost această cârticică pentru poporul nostru, se vede din faptul că în scurtă vreme a trebuit să se scoată ediția a două. La vremea sa noi am arătat marea însemnatate a acestei cârticice, care are și două chipuri, pe sf. Iosif ținând în brațe pe copilul Isus, și pe sfânta familie, Acuma, să mai cuprinde și statute pentru tovarășia sf. Iosif și șapte cereri către sf. Iosif pentru a dobândi orice dar însemnat, o recomandăm cu toată căldura cetitorilor noștri.

Fel de fel

Mere vândute peste graniță

În săptămâna trecută s'au încărcat în gara dela Tighina, pentru vânzare peste graniță, 31 vagoane mere de vară.

Bărbat sau femeie

Un învățat rus, cu numele Koltzov, a reușit pe diferite cai măestrite, cu ajutorul curentului electric, să facă din bărbat femeie și din femeie bărbat. Bine înțeles încercările le-a făcut mai întâi la animale. A reușit să schimbe iepurii și acum e pe cale să facă acest lucru la porci. Învățatul rus nădăjduiește, că nu peste mult va putea schimba pe origine, după bunul său plac, în bărbat sau în femeie.

Vânzare de struguri

După o involală ce s'a făcut între țara noastră și Austria, aceasta din urmă are drept să cumpere dela noi, 50 vagoane de struguri, mai multe vagoane de mere și pere, și prune câte vagoane va voi.

Mătasa de porumb

sau părul acela legătura porumbului, euleasă când e mai frumoasă și ușoară cu grije se întrebuințează în ceaiuri la boalele de rinichi. Ceaiul se face așa; într'un litru de apă clocotită se pune o mână de mătasa de porumb. Vasul îl lășăm acoperit un sfert de ceas, apoi strecurăm zeama. Aceasta zeamă să dă cu o ulciă bolnavului din ceas în ceas, — dar numai înainte de mâncare.

Apărarea vitelor de muște

Vara, pe călduri mari, muștele pricinuesc vitelor multe supărări. Din cauza aceasta trebuie să încercăm tot felul de mijloace pentru a apăra vitele de muște. Un mijloc foarte bun prin care putem apăra vitele de muște este următorul: fierbem frunze de nuc cu oțet și cu zeama aceasta, căldicică, ungem vita pe părțile unde muștele se așează mai adeseori. Ungerea e bine să se facă în fiecare dimineață, ori cel puțin la 2—3 zile odată.

Cea mai grasă femeie

În Uruguay din America de miază-ză trăește o femeie, care cântărește 210 kilograme. Aceasta e cea mai grasă femeie din lume.

Sofron Gligor. Primit 160 Lei. Rest încă pe 1932 Lei 180; 1933 Lei 150 și pe anul curent Cupa Demetriu. Adresa am schimbat-o. Un abcedar costă 33 Lei + porto 8 Lei simplu, sau 18 Lei recomandat.

Am primit câte 150 Lei dela următorii: Biserica Veștem, Pamfil Pop, Hopârtean Martin, Băbuț Dumitru, Of. parohial Făgăraș, Ioan Anderco.

Alte sume: Gh. Zaharie 200; Petru G. Prună 100; Onisifor Herlea 750; Ștefan Dragoș 75; Oltean Gavril 600; Truța Aurel 270; Dr. Eugen Truța 390; Mera Victor 300; Roman George 38; Sofron Gligor 160; Mihai Dumă 180; Popa Ioan I. V. 220; Stănesc Ilie 243; Ilie Berghazan 80; Valer Ganea 165.

Redactor: IULIU MAIOR.

Lista neagră

Dușmanii foii

Dușmanii foii sunt toți aceia cari au primit-o ani de rând, s'au fâlit că sunt și dânsii oameni cu carte, iar acuma, când le cerem banii nu vreau să ne mai cunoască. Iată numele unora dintre acei cari ne-au păgubit astfel:

Aurel Domșa I. Porfiriu, Peșelca	dator	675
Gligor Bălan, Oieșdea		770
Dumitru Suci, Telciu		141
Aron Achim, Calvaser		495
Dumitru Dragomir, Calvaser		495
Ioan Tolciu, Calvaser		286
Urcan Emil, Gligorești		1049
Ioan Pop, Fiscut		885
Vasile Crișan, Topa deșartă		495
Rațiu Ioan, Tăuții de jos		725

Vom continua cu asemenea liste și pe acești dușmani ai foii noastre îi vom da și pe mâna avocatului nostru.

O casă de vânzare

În Blaj, str. Axente Sever nr. 21 se află de vânzare o casă din trei camere, bucătărie, cămară, pivniță, grădină mare și fântână. Ipotecar Banca »Albina«. Doritorii se vor adresa dlui IOAN VANCU la susnumita adresă.

(227) 1-2.